

Силабус курсу:

СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

Менеджмент соціальної роботи

Ступінь вищої освіти:	Бакалавр
Спеціальність:	231 «Соціальна робота»
Рік підготовки:	3
Семестр викладання:	5
Кількість кредитів ЄКТС:	7,0
Мова(-и) викладання:	українська
Вид семестрового контролю	Іспит

Автор курсу та лектор:

Побокіна Галина Миколаївна

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

к.псих. наук кафедри практичної психології та соціальної роботи

посада

galina0189@ukr.net	+38-066-923-16-16	Viber за номером телефону	за розкладом
електронна адреса	телефон	месенджер	консультації

Анотація навчального курсу

Цілі вивчення курсу:	<p>Метою лекційних занять за дисципліною є формування теоретичні уявлень про управління соціальною роботою в соціальних закладах, практичних навичок щодо забезпечення виконання загальних функцій менеджменту соціальної роботи та здійснення конкретних управлінських функцій з урахуванням специфіки діяльності соціального закладу, керівництва та лідерства у соціальній роботі, здійснення комунікації та прийняття рішень.</p> <p>Метою самостійної роботи за дисципліною є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять, без участі викладача; розвиток творчих здібностей та активізація розумової діяльності студентів; формування в студентів потреби безперервного самостійного поповнення знань; розвиток морально-вольових зусиль; поглиблення, узагальнення та закріплення знань, які студенти отримують у процесі навчання, а також застосування цих знань на практиці.</p>
Результати навчання:	<p>Знання: теорії сучасного менеджменту та історичні підстави для його розвитку, управлінські проблеми основи функцій менеджменту: планування, організація, лідерство і контроль, навички менеджера – концептуальні, людські та технологічні компетенції менеджера; теоретичні основи стратегічного планування, традиційні і сучасні підходи до планування; моделі прийняття управлінських рішень – класична, адміністративна, політична та етапи процесу прийняття рішення – усвідомлення і потреби, діагностика і аналіз ситуацій, типи рішень і проблем – програмовані та непрограмовані рішення, певність, ризик, непевність і невизначеність; теорія управління організаційними змінами, управління людськими ресурсами; теорії лідерства, характерні риси лідера, типи лідерів, поведінкові і ситуаційні підходи;</p>

концепції та основи мотивації, теорії змісту мотивації, теорії процесів мотивації, особливості мотивації в сучасних умовах; теорії комунікації, канали комунікації (формальні і неформальні).

Вміння: встановлювати цілі та проводити організаційне планування, виявляти критерії ефективності цілей, традиційні і сучасні підходи до планування; формулювати стратегії і показувати приклади стратегічного мислення; проводити діагностику та аналіз управлінських ситуацій; визначати типи управлінських рішень і проблем – програмовані та непрограмовані рішення, певність, ризик, непевність і невизначеність; виявляти головні складові організаційних змін; встановлювати елементи управління людськими ресурсами; застосувати концепції мотивації; застосувати елементи комунікації в управлінській діяльності: переконання і вплив, невербальні комунікації.

Передумови до початку вивчення:

Для засвоєння дисципліни повинні бути знання з: «Вступ до спеціальності соціальна робота», «Система організації соціальних служб», «Практикум з соціальної роботи. Прикладні методи в соціальній роботі», «Соціальні послуги», «Організація та управління соціальними закладами».

Мета курсу (набуті компетентності)

Мета викладання дисципліни формування у студентів системи знань та комплексу компетентностей, необхідних для розробки та прийняття управлінських рішень та методів ефективного управління в організаціях соціальної сфери.

Вивчення даного навчального курсу призначене для формування, удосконалення та розвитку у здобувача вищої освіти наступних компетентностей:

1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
  3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
  4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
  5. Здатність планувати та управляти часом.
  6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
  9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
  10. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
  11. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
  12. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
  13. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети
  14. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.
  15. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
1. Знання і розуміння сутності, значення і видів соціальної роботи та основних її напрямів (психологічного, соціально-педагогічного, юридичного, економічного, медичного).
  3. Знання і розуміння нормативно-правової бази стосовно соціальної роботи та соціального забезпечення.
  4. Здатність до аналізу соціально-психологічних явищ, процесів становлення, розвитку та соціалізації особистості, розвитку соціальної групи і громади.
  5. Здатність до виявлення, соціального інспектування і оцінки потреб вразливих категорій громадян, у тому числі які опинилися в складних життєвих обставинах.
  6. Знання і розуміння організації та функціонування системи соціального захисту і соціальних служб.
  9. Здатність оцінювати соціальні проблеми, потреби, особливості та ресурси клієнтів.
  10. Здатність розробляти шляхи подолання соціальних проблем і знаходити ефективні методи їх вирішення.

14. Здатність до застосування методів менеджменту для організації власної професійної діяльності та управління діяльністю соціальних робітників і волонтерів, іншого персоналу.
11. Здатність до надання допомоги та підтримки клієнтам із врахуванням їх індивідуальних потреб, вікових відмінностей, гендерних, етнічних та інших особливостей.
16. Здатність дотримуватися етичних принципів та стандартів соціальної роботи.
17. Здатність виявляти і залучати ресурси організацій партнерів з соціальної роботи для виконання завдань професійної діяльності.
18. Здатність до генерування нових ідей та креативності у професійній сфері.
20. Здатність до сприяння підвищенню добробуту і соціального захисту осіб, здійснення соціальної допомоги та надання підтримки тим, хто перебуває у складних життєвих обставинах.

Що забезпечується досягненням наступних програмних результатів навчання:

3. Ідентифікувати, формулювати і розв'язувати завдання у сфері соціальної роботи, інтегрувати теоретичні знання та практичний досвід.
4. Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу соціальної проблеми.
5. Теоретично аргументувати шляхи подолання проблем та складних життєвих обставин, обирати ефективні методи їх вирішення, передбачати наслідки.
6. Розробляти перспективні та поточні плани, програми проведення заходів, оперативно приймати ефективні рішення у складних ситуаціях.
9. Використовувати відповідні наукові дослідження та застосовувати дослідницькі професійні навички у ході надання соціальної допомоги.
15. Приймати практичні рішення для покращення соціального добробуту та підвищення соціальної безпеки.
19. Виявляти сильні сторони та залучати особистісні ресурси клієнтів, ресурси соціальної групи і громади для розв'язання їх проблем, виходу із складних життєвих обставин.
22. Демонструвати уміння креативно вирішувати проблеми та приймати інноваційні рішення, мислити та застосовувати творчі здібності до формування принципово нових ідей.
23. Конструювати процес та результат соціальної роботи в межах поставлених завдань, використовувати кількісні та якісні показники, коригувати план роботи відповідно до результатів оцінки

Структура курсу

№	Тема	Годин и (Л//ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
1.	Визначення сутності і змісту менеджменту соціальної роботи.	2/2	Категорії «управління» і «менеджмент». Основні підходи щодо досліджень усфері взаємозв'язку управління і менеджменту. Розуміння менеджменту соціальної роботи. Складові процесу менеджменту соціальної роботи. Основні принципи менеджменту соціальної роботи.	Презентації в PowerPoint. Ділові ігри. Практичні вправи. Аналіз ситуацій. Тести. Індивідуальні завдання.
2.	Історія та теорія менеджменту соціальної роботи.	2/2	Історичні етапи розвитку науки про менеджмент. Теоретичні концепції менеджменту соціальної роботи. Основні етапи розвитку управлінської науки в Україні. 7 періодів	Презентації в PowerPoint. Ділові ігри. Практичні вправи. Аналіз ситуацій. Тести. Індивідуальні

№	Тема	Годин и (Л/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
			розвитку управлінської науки в радянський і пострадянський періоди. Концепцій менеджменту соціальної роботи.	завдання.
3.	Менеджер як суб'єкт і об'єкт організації праці.	2/2	Поняття менеджера як суб'єкта і об'єкта організації праці. Основні функції менеджера. Особливості організації праці менеджера.	Презентації в PowerPoint. Ділові ігри. Практичні вправи. Аналіз ситуацій. Тести. Індивідуальні завдання.
4.	Соціальна служба як об'єкт менеджменту соціальної роботи.	2/2	.Сутність соціального обслуговування і соціальної служби. Соціальне обслуговування, принципи. Основні системи соціального обслуговування. Вирішення соціальних проблем в Україні.	Презентації в PowerPoint. Ділові ігри. Практичні вправи. Аналіз ситуацій. Тести. Індивідуальні завдання.
5.	Об'єкт та суб'єкт менеджменту соціальної роботи.	2/2	Об'єкт менеджменту соціальної роботи. Суб'єкт менеджменту соціальної роботи. Підходи, моделі та методи взаємозв'язку об'єктів та суб'єктів менеджменту соціальної роботи.	Презентації в PowerPoint. Ділові ігри. Практичні вправи. Аналіз ситуацій. Тести. Індивідуальні завдання.
6.	Основні поняття і види організаційних структур управління. Функція планування соціальної роботи.	4/2	Структура системи: оргструктура обслуговування, оргструктура підрозділів, оргструктура апарату управління, формальна структура, неформальна структура. Функція планування соціальної роботи. Соціальні проекти. Класифікація проектів. Соціальні програми. Види організаційних планів в соціальній сфері.	Презентації в PowerPoint. Ділові ігри. Практичні вправи. Аналіз ситуацій. Тести. Індивідуальні завдання.
7.	Соціальна політика як функція державного управління.	2/2	Об'єкт, предмет, методи і завдання соціальної політики. Держава та її роль в реалізації соціальної політики. Соціальна політика і соціальна справедливість. Соціальне партнерство, його роль у вирішенні соціальних проблем.	Презентації в PowerPoint. Ділові ігри. Практичні вправи. Аналіз ситуацій. Тести. Індивідуальні завдання.

№	Тема	Годин и (Л/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
8.	Мотивація соціальної роботи.	2/2	Мотивація праці соціальних працівників. Змістовні та процесуальні теорії мотивації. Матеріальна мотивація, організаційна мотивація, Соціальна мотивація, інформаційна мотивація. Методи дослідження мотивації.	Презентації в PowerPoint. Ділові ігри. Практичні вправи. Аналіз ситуацій. Тести. Індивідуальні завдання.
9.	Поняття і види функцій управління.	2/2	Функції та види управління. Конкретні функції та їх проблеми. Зразковий склад конкретних функцій управління соціальних служб. Ситуації, що вимагають внесення змін і уточнень до Положення про службах. Типові ситуації щодо посадових інструкцій і заходи, що вживаються керівниками.	Презентації в PowerPoint. Ділові ігри. Практичні вправи. Аналіз ситуацій. Тести. Індивідуальні завдання.
10.	Модель фахівця із соціальної роботи.	2/2	Фахівець із соціальної роботи. Вимоги до фахівця. Медичні вимоги. Психофізіологічні вимоги. Вимоги до інтелекту. Вимоги до емоційно-вольової сфери. Вимоги до морально-ділових якостей.	Презентації в PowerPoint. Ділові ігри. Практичні вправи. Аналіз ситуацій. Тести. Індивідуальні завдання.
11.	Контроль як функція менеджменту соціальної роботи.	2/2	Поняття і види управлінського контролю. Етапи процесу контролю. Контроль в соціальній роботі.	Презентації в PowerPoint. Ділові ігри. Практичні вправи. Аналіз ситуацій. Тести. Індивідуальні завдання.
12.	Кадри соціальної роботи.	2/2	Поняття про кадри соціальної роботи. Основні значення для роботи з кадрами. Сутність кадрового менеджменту. Системний підхід до розвитку персоналу в соціальній сфері. Атестація працівників.	Презентації в PowerPoint. Ділові ігри. Практичні вправи. Аналіз ситуацій. Тести. Індивідуальні завдання.
13.	Управління конфліктами та стресами. Супервізія та менеджмент соціальної роботи.	2/2	Виникнення та суть конфлікту. Управління конфліктною ситуацією. Типи та види конфліктів. Суть стресу. Стресові ситуації та управління ними. Сутність поняття «супервізія».	Презентації в PowerPoint. Ділові ігри. Практичні вправи. Аналіз ситуацій. Тести. Індивідуальні завдання.

№	Тема	Годин и (Л/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
14.	Психологічні особливості ділового спілкування.	2/-	Психологічні особливості ділового спілкування. Види зон спілкування. Фази спілкування. Форми і функції спілкування. Рівні ділового спілкування.	Презентації в PowerPoint. Ділові ігри. Практичні вправи. Аналіз ситуацій. Тести. Індивідуальні завдання.
15.	Лідерство, влада, вплив в сучасному менеджменті.	2/2	Проблема лідерства в сучасному менеджменті. Відмінність менеджера від лідера. Стили лідерства. Форми влади і впливу. Основні форми власті. Вплив факторів шляхом переконання.	Презентації в PowerPoint. Ділові ігри. Практичні вправи. Аналіз ситуацій. Тести. Індивідуальні завдання.
16.	Управління та маніпулювання. Види маніпулювання.	2/2	Сутність маніпулювання. Основні ознаки маніпулювання. Види маніпулювання: економічне маніпулювання, політичне маніпулювання, бюрократичне маніпулювання, ідеологія і маніпулювання, психологічне маніпулювання. Методи маніпуляції. Маніпулювання іміджем. Використання соціально-психологічних засобів для маніпулювання.	Презентації в PowerPoint. Ділові ігри. Практичні вправи. Аналіз ситуацій. Тести. Індивідуальні завдання.
17.	Супервізія та менеджмент соціальної роботи. Документообіг як складова документного забезпечення управлінської діяльності організацій.	2/2	Основний зміст супервізії, принципи, функція, метод. Складові супервізії. Методи оцінки при супервізії. Супервізія в менеджменті соціальної роботи. Документообіг як рух потоків документів у системі управління. Основні етапи документообігу в організації. Електронний документообіг та особливості впровадження. Класифікація СЕД.	Презентації в PowerPoint. Ділові ігри. Практичні вправи. Аналіз ситуацій. Тести. Індивідуальні завдання.
18.	Управлінські рішення в менеджменті.	2/2	Сутність і види управлінських рішень. Класифікація управлінських рішень. Процес прийняття управлінських рішень. Підходи до оптимізації управлінських рішень. Способи моделювання.	Презентації в PowerPoint. Ділові ігри. Практичні вправи. Аналіз ситуацій. Тести. Індивідуальні завдання.

№	Тема	Годин и (Л//ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
19.	Особливості створення та проведення рекламних компаній організаціями соціальної сфери.	2/-	Поняття соціальної реклами. Класифікація соціальної реклами. Етапи організації соціальної рекламної інформаційної кампанії. Психологія соціальної реклами.	Презентації в PowerPoint. Ділові ігри. Практичні вправи. Аналіз ситуацій. Тести. Індивідуальні завдання.
20.	Ділова кар'єра і її організація.	2/2	Поняття і цілі кар'єри. Мотиви кар'єри. Етапи кар'єри і її планування. Вибір кар'єри.	Презентації в PowerPoint. Ділові ігри. Практичні вправи. Аналіз ситуацій. Тести. Індивідуальні завдання.
21.	Психологічні особливості підготовки та проведення переговорів.	2/2	Основні етапи підготовки та проведення переговорів. Основні етапи переговорів. Змістовний аспект переговорів. Загальні правила поведінки на переговорах. Фази переговорів. Помилки слухача та промовця. Основні потреби щоб завершити переговори.	Презентації в PowerPoint. Ділові ігри. Практичні вправи. Аналіз ситуацій. Тести. Індивідуальні завдання.
22.	Фінансування організацій соціальної сфери.	2/-	Фінансовий механізм. Фінансова політика. Джерела фінансових ресурсів установ соціальної сфери. Методи фінансування організацій соціальної сфери.	Презентації в PowerPoint. Ділові ігри. Практичні вправи. Аналіз ситуацій. Тести. Індивідуальні завдання.
23.	Оцінка як інструмент управління.	2/2	Сутність оцінки потреб. Різниця потреб. Оцінка програм і проектів. Механізми отримання інформації. Соціальна експертиза. Основні стадії експертного опитування. Гендерная експертиза в соціальній роботі. Етапи проведення експертної експертизи.	Презентації в PowerPoint. Ділові ігри. Практичні вправи. Аналіз ситуацій. Тести. Індивідуальні завдання.
24.	Розірвання трудового контракту.	3/2	Плинність кадрів і шляхи управління нею. Способи звільнення персоналу та надання соціальних гарантій звільненим працівникам. Етапи процесу звільнення персоналу. Організація процесу звільнення. Порядок звільнення персоналу підприємства за власним бажанням.	Презентації в PowerPoint. Ділові ігри. Практичні вправи. Аналіз ситуацій. Тести. Індивідуальні завдання.

Рекомендована література

Основна література:

1. Главацька О.Л. Менеджмент соціальної роботи / О.Л. Главацька / Курс лекцій. – Тернопіль : ТДПУ 2009. – 65с.
2. Віноградська О.М. Тексти лекцій з курсу соціальні технології для студентів 3 курсу денної форми : Менеджмент організацій / О.М. Віноградська, Белова Л.О. – Харків : ХНАМТ 2009. – 135с.
4. Руженський М.М. Соціальний менеджмент : навч. посібник / М.М.Руженський – К.: ППК ДСЗУ 2010. – 252с.
5. Кравченко В.О. Основи менеджменту : навч. посібник / В.О. Кравченко – Одеса : Атлант 2012. – 211с.
6. Стахів О.Г. Основи менеджменту : навч. посібник / О.Г.Стахів, Явнюк О.І., В.В. Волощук // За наук.проф. ред. док. екон. наук, проф. М.Г. Бойко – Івано –Франківськ «Лілея – НВ», - 2015. – 336с.
7. Михайлова С.І Менеджмент : навч. посібник / С.І. Михайлова – Вінниця : Нова книга, 2006. – 416с.
8. Шатун В.Т. Основи менеджменту : навч. посібник / В.Т. Шатун – Миколаїв : Видавництво МДГУ ім. Петра Могили, 2006. – 376
9. Бордась А.В. Менеджмент : навч. посіб. / А.В. Бордась, М.В. Бойченко, А.В. Дудник – Д. : Національний гірничий університет, 2010. – 381с.

Інформаційні ресурси.

1. Національна бібліотека ім. В. Вернадського [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://nbuv.gov.ua/>.
2. Система дистанційного навчання СНУ ім. В. Даля – <http://moodle.snu.edu.ua/>
3. Сайт №2 системи дистанційного навчання СНУ ім. В. Даля – <http://moodlesti.snu.edu.ua/>

Методичне забезпечення

1. Віноградська О.М. Менеджмент / О.М. Віноградська, В.С. Шевченко / навчальний посібник для студентів усіх форм навчання : Економіка і підприємство – Харків : ХНАМТ 2008. – 159с.
2. Кравченко В.О. Основи менеджменту : навч. посібник / В.О. Кравченко – Одеса : Атлант 2012. – 211с.
3. Шоробура І. М. Менеджмент : навч. посібник / І.М. Шоробура – Хмельницький : 2014. – 457с.

Оцінювання курсу

За повністю виконані завдання студент може отримати визначену кількість балів:

Інструменти і завдання	Кількість балів	
	Денна форма	Заочна форма
Присутність на заняттях та засвоєння лекційного матеріалу за темами	60	20

Присутність на заняттях (у період настановної сесії) та своєчасне виконання самостійних практичних завдань у межах тем	-	30
Індивідуальна робота	20	30
Іспит	20	20
Разом	100	100

Шкала оцінювання студентів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	ОцінкаECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу

Плагіат та академічна доброчесність:

Дотримання академічної доброчесності за курсом ґрунтується на внутрішньо-університетській системі запобігання та виявлення академічного плагіату. До основних вимог за курсом віднесено - посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Перевірка текстів на унікальність здійснюється однаково для всіх здобувачів засобами: – за допомогою програмного забезпечення Unicheck і засобів системи MOODLE; за Internet-джерелами – за допомогою програми Antiplagiarism.net.

Завдання і заняття:

Очікується, що всі здобувачі вищої освіти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Здобувачі мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку здобувачі зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт, передбачених курсом. Якщо здобувач вищої освіти відсутній з поважної причини, він/вона презентує виконані завдання під час консультації викладача. Здобувач вищої освіти має право на оскарження результатів оцінювання.

Поведінка в аудиторії:

Курс передбачає індивідуальну та групову роботу. Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики. На аудиторні заняття слухачі мають з'являтися вчасно відповідно до

діючого розкладу занять, яке міститься на сайті університету. Під час занять усі його учасники мають дотримуватися вимог техніки безпеки.